

2014

Sudan'ın Sorunları ve 'Batı'

Öğr. Gör. Hakan AYDIN





Kırklareli Üniversitesi
Afrika Araştırmaları Merkezi

Sudan'ın Sorunları ve 'Batı'
Öğr. Gör. Hakan AYDIN

Kırklareli Üniversitesi Kültür Merkezi A Blok 39100

Kırklareli / Türkiye

Tel: 0 (288) 212 96 82 – 166

Faks: 0 (288) 212 23 59

E-posta: afrika@kirkclareli.edu.tr

Web: <http://acm.kirkclareli.edu.tr>



@klu_afrika

© Kırklareli Üniversitesi Afrika Araştırmaları Merkezi yayınlarının tüm hakları mahfuzdur. Kaynak gösterilerek yayınlanabilir.

İçindekiler

1.Giriş.....	3
2.Tarihsel Boyut.....	6
2.1.Darfur Sorunu.....	9
2.2.Petrol Sorunu.....	11
3.Batı'nın Afrika ve Sudan'a Yaklaşımı.....	13
4. Sonuç ve Öneriler.....	16
Kaynakça.....	18

Sudan'ın Sorunları ve 'Batı'

Öğr. Gör. Hakan Aydın

1.Giriş

Sudan'ın Sorunları¹ ve bu bağlamda Batılı devletlerin Sudan'a yönelik tutumu çalışmamızın temelini oluşturmaktadır. Batı'nın temsil ettiği idealist bakış açısına göre güvenliğin, hukukun üstünlüğünün, eşitlikle birlikte adalet ve insan haklarına saygının sağlanması temel öncelik konusudur. Bu bakış açısıyla Sudan'ın sorunlarının çözümü Batı'nın ilgi alanını teşkil etmekte ve buna uygun bir analiz yöntemini gerekli kılmaktadır. Nitekim tarihsel süreç içerisinde Afrika ve Batı İlişkileri sömüren-sömürülen ilişkisinin uygulamalarına sahipken, günümüzde bu ilişki biçimi yeni ortak çıkarlar temelinde eşit ortaklık ilişkisine bırakmakta ve bu konuyu dikkate değer kılmaktadır.

Özellikle 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında uluslararası sistemde değişen güvenlik anlayışının/algılamasının etkisi Batı nezdinde oldukça hissedilmiştir. Bu durum 11 Mart 2004 Madrid ve 7 Temmuz 2005 Londra saldırılarıyla gelişme göstermiş ve Batılı devletler terör gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalmışlardır. Dolayısıyla Batı için Afrika ve Orta Doğu coğrafyasında yer alan devletlerle işbirliği olanaklarının yaratılması ve çatışmaların önüne geçilmesi, kendi güvenli ortamının yaratılması için önem kazanmıştır. Böylelikle Sudan'daki durum ve sorunların çözümü Batı için oldukça gereklidir.

Tarihsel süreç içerisinde kendi kaderini belirlemekten uzak bir politik yapıya sahip Sudan, çatışmaların merkezi haline gelmiştir. Yapay sınırların etkisi altındaki Sudan, kendi içerisinde ayrışmacı bir çizgiye sürüklenmiştir. Ayrıca Sudan'daki iç politik yapı, çatışmaların çözümünü mümkün kılmamaktadır. Avrupa Birliği ve Batı'nın bölge genelinde geliştirdiği büyük strateji için Sudan'daki çatışmaların sonlandırılmasını amaçlanmaktadır. Ancak tarihsel düzlemde Sudan'da "çatışmacı" kimliği yaratanların Batılı güçler olduğu düşünüldüğünde bu durum bir çelişki yaratmaktadır. Bu çalışmada Sudan'ın sorunlarının tarihsel etkiyle anlamak ve çözümüne dair yolları tartışmak ve Batı'nın bu sorunların çözümündeki rolünü incelemek amaçlanmaktadır. Teorik perspektif olarak çalışmada neorealist yaklaşım kullanılacaktır.

¹ Sudan'ın Sorunları'yla kastedilen günümüzde Sudan Cumhuriyeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti olarak kabul edilen iki devleti temsil etmektedir. Dolayısıyla rapor içerisinde geçen Sudan kelimesi iki devletin de yerine kullanılmaktadır.

Neorealist yaklaşım, farklı siyasal sistemlere ve farklı ideolojilere sahip olan devletlerin benzer davranışlar sergilemesini inceleme konusu edinmektedir. Bu noktada Batılı devletlerin Sudan'a yönelik tutumlarını benzer kılanın ne olduğu öne çıkmaktadır. Neorealizmde yapı kavramı öne çıkarılarak, yapı veya sistemin devletten ayrılamayacağı vurgusu yapılmaktadır. Neorealizm, etkileşen birimler ile uluslararası sonuçlar arasındaki nedensellik ilişkisini kurarak sonuçtan çok nedenle ilgilenmektedir. Nedenle ilgilenmesinin sebebiyse çatışmaların önüne geçebilme isteğidir. Neorealistler idealistlerin de aksine sistemin nasıl olması gerektiğiyle ilgilenmezler önemli olan; sistemin nasıl olduğudur. Dolayısıyla inceleme konumuz Sudan özelinde sistemin/yapının nasıl olduğuna odaklanılacaktır. Ancak neorealizm her ne kadar çatışma önleyici bir anlayışa sahip olsa da, sistemin devamını sağlayacak ve devletlerin üst kimliği olabilecek unsur olarak güç dengesini kabul etmektedir.

Soğuk Savaş yıllarında güvenlik konusu ulusal sınırlarının ve halkların nükleer veya nükleer olmayan silahlı saldırılardan korunması bağlamında ifade edilmektedir. Ancak Soğuk Savaş sonrasında karşı kutupluluğun sona ermesiyle Batı nezdinde güvenlik; iç tehditler, terörizm, uyuşturucu, silah mafyası, insan kaçakçılığı ve illegal göçler gibi konular çerçevesinde şekillenir hale gelmiştir.² 11 Eylül 2001 saldırılarıyla birlikte ulus devletler nezdinde güvenliğin niteliği ve geleceği üzerinde daha fazla tartışma yapılması gerektiği kanısına varılmıştır. Dolayısıyla sistem içerisinde sistemin güvenliğine/bekasına etki eden aktörler incelenmelidir.

Neorealizmde dengenin sağlanması konusunda güç temel amaç değil, gerektiğinde başvurulacak bir araçtır. Zayıf veya güçlü olmak silahlanma veya ittifak ilişkisini ortaya çıkarmaktadır. Neorealizmde güç dengesinin nasıl değiştiği önemlidir ve güç dengesi gerekli bir şeydir.³ denilerek günümüz uluslararası ilişkiler sistemindeki güç dengesine vurgu yapılmakta ve inceleme konumuzu oluşturan Sudan'ın Batılı devletlerle olan ilişkilerinde denge kavramının etkisine vurgu yapılmaktadır. Ancak güç dengesi mevzu bahis olanla ilgili bütüncül bir anlayışı gerekli kılmaktadır. Nitekim bütünlüğe bir Sudan'dan bahsedebilmek için sınır ve petrol sorunlarını çözüme kavuşturmuş bir Sudan'a ihtiyaç vardır. Böyle bir Sudan'ın da mümkün olup olmadığı incelememiz sonunda anlaşılacaktır.

² E. Sare AYDIN YILMAZ, AB'nin Güvenlik Politikası ve Karadeniz Bölgesi ile İlişkileri, Karadeniz Araştırmaları, Güz 2013, Sayı 39, s. 2.

³ Robert O. Keohane (Ed.), Neorealism and Its Critics, Columbia University Press, 1986, p. 15.

2.Tarihsel Boyut

Sudan 1821’de Osmanlı Devleti’nin dönemin Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa tarafından fethedilmiştir.⁴ Nitekim bu fetih Kavalalı Mehmet Ali Paşa’ya Osmanlı Devleti’yle mücadelesinde büyük bir avantaj sağlamıştır. Böylelikle Afrika’nın kuzeyinden Arap yarımadasına kadar olan bölgede Mehmet Ali Paşa kontrol kurabilmiştir. Devam eden süreçte Mısır yönetimine karşı artan iç isyanlar sonucunda Sudan’ın bir kısmı (Güney) İngiltere egemenliğine girmiştir. Netice olarak 1899’da Sudan’ın statüsü İngiltere ve Mısır’ın müşterek egemenliği altında şekillenmiştir.⁵ Dolayısıyla o dönemde kendi politik yapısını kurabilmiş bir Sudan’dan bahsedilememekte ve Sudan’ın İngiltere ve Mısır arasında bir güç dengesi niteliği taşıdığı görülmektedir.

Sömürgecilik öncesi dönemde Sudan özelinde de olmak üzere Afrika’da çeşitli doğa dinlerine mensup kabileler olmasına rağmen bu durum kabileler arasında çatışmalara sebep olmamıştır. Ancak İngiltere’nin işgal sonrasında Güney Sudan’da misyonerlik faaliyetlerini artırarak Hıristiyanlığı yayma düşüncesi Afrika toplumları arasında çatışma alanı/güvenlik sorunsalı yaratmıştır. Bunun yanında Afrika toplumlarına Batılı yaşam tarzı da benimsetilmeye çalışılmıştır.⁶ Dolayısıyla dini ve sosyal faktörler ülke içerisindeki iç çatışmaların temel dinamiklerini teşkil etmişlerdir. Sudan’da “öteki yaratma” süreci bu şekilde mümkün olabilmiştir. Bu bağlamda Batılı yaklaşım açısından dinsel farklılıklar çıkar sahası içerisinde ve devlet menfaatleri doğrultusunda kullanılmıştır.⁷

İkinci Dünya Savaşı sonrasında dekolanizasyon⁸ sürecinin başlaması ve İngiltere’nin durumu Sudan’ın bağımsızlığını sağlamasına olanak sağlamıştır. Özellikle Mısır’ın da Sudan üzerindeki taleplerinden vazgeçmesi İngiltere’nin bu tutumunda önemli bir etkidir. 1956 yılında bağımsızlığına kavuşan Sudan, 2011 yılında Güney kesimi ayrılarak Güney Sudan Cumhuriyeti olarak bağımsız bir devlet olduktan sonra Sudan Cumhuriyeti olarak varlığını sürdürmektedir. Bu çalışmamızda Sudan’ın kuzeyinde egemenliğini sürdüren Sudan Cumhuriyeti’nin geçirdiği tarihsel süreç ele alınarak, bağımsızlığından itibaren ülkede ortaya çıkan siyasal gelişmeler, siyasal, kültürel, idari ve petrol kaynakları gibi doğal kaynakların kullanımından doğan iç çatışmalar ve güney kesiminin ayrılma talebi üzerinde durulmuş olup,

⁴ Ufuk Tepebaş, Dönüşüm Sürecindeki Sahra Altı Afrika, TASAM Yayınları, Ekim 2013, İstanbul, s. 265.

⁵ Ufuk Tepebaş, a.g.e., s. 265.

⁶ William Mark Habeeb, Civil Wars in Africa, Mason West Publishers, 2007, p. 62.

⁷ Ufuk Tepebaş, Büyük Güçler ve Afrika: 21. Yüzyılda Çok Boyutlu Afrika Rekabeti, TASAM Yayınları, 2010, s. 68.

⁸ Bir devletin başka bir devlet üzerindeki siyasal, ekonomik ve sosyal konular üzerindeki egemenliğinin sona ermesidir.

farklı din ve etnisitelerden oluşan ülkenin yönetim sistemi, siyasal sorunları, insan hakları ve insancıl hukuk sorunları incelenmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Temel olarak Sudan'da, İngiliz işgalinden kurtulduğu 1956 yılından bu yana en büyük sorun Güney Sudan Sorunu'dur. Bugün Sudan nüfusunun % 10'unu oluşturan Animistlerle⁹, % 7'sini oluşturan Hıristiyanların çoğu Güney'de yaşamaktadır. İngiltere Sudan'dan çekilmeden, 1955'te Güney Sudan'da bir ayrılıkçı hareket ortaya çıkmış ve bu ayrılıkçılık Sudan'daki sorunun bir tarafı haline gelmiştir. Güney Sudan'daki ayrılıkçı hareketin başını John Garang'ın liderliğindeki Sudan Halk Kurtuluş Cephesi (SPLA) adlı bir örgüt çekmiştir. 1969-85 yılları arasında Sudan Devlet Başkanı Cafer Muhammed Numeysi'nin politikalarına karşılık SPLA daha aktif bir tutum içerisine girmiş ve şiddete başvurmuştur. Bu süreçte Sudan ve Güney Sudan arasında iç savaşlar yaşanmıştır. 1955-72 yılları arasında gerçekleşmiş 1. Sudan İç Savaşı Addis Ababa Anlaşması ile sona ermiştir. Anlaşma kapsamında bölgesel özerklik yasası teyit edilmiş olup, Güney Sudan için bu durum bağımsızlık sürecindeki ilk adım olarak görülebilir.¹⁰ 1983'te ise Numeysi tarafından İslam Devrimi'nin ilan edilmesi ve Addis Ababa Anlaşması'na ait koşulların feshedilmesi ülke içerisindeki çatışmaların tekrar başlamasına neden olmuş ve 2. İç Savaş süreci başlamıştır.¹¹

Sudan'da 1989 yılında askeri darbeyle seçimle gelen hükümeti deviren Ömer Hasan El Beşir, oluşturduğu Devrim Komuta Konseyi başkanı olarak tüm yetkileri eline alarak meclisi dağıtmış, siyasi partileri kaldırmış ve ülkede İslam hukukunun uygulanacağını belirtmiştir. Hatta 1993'te Devrim Komuta Konseyini feshederek, kendisini devlet başkanı ilan eden Beşir, hem yasama hem yürütme güçlerini kendi kontrolü altına almıştır. 1996'da tek aday olarak girdiği seçimleri kazanan El Beşir kurduğu Ulusal Kongre Partisi'nden yasama ve yürütme güçlerini oluşturmuş ve ülkeyi tek partili bir sisteme dönüştürmüştür. 1998'da ise ülkenin dininin ve yasama kaynağının İslam olacağını öngören anayasayı çıkardıktan sonra sınırlı da olsa siyasi partilere izin vermiştir. Bununla birlikte Beşir döneminde önceki rejimlerden daha fazla Araplaştırma ve İslamlaştırma faaliyetleri yaygınlık kazanmıştır.¹² Nitekim halen Sudan'da İslam hukukunun devlet yönetiminde yerinin ne olacağı tartışma konusudur.

⁹ Her nesnenin bir ruhi varlık tarafından yönetildiğine inanılan sistem.

¹⁰http://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SD_720312_Addis%20Ababa%20Agreement%20on%20the%20Problem%20of%20South%20Sudan.pdf

¹¹ Ufuk Tepebaş, a.g.e., s. 268.

¹² Martha Wenger, Sudan: Politics and Society, Middle East Report, No: 172, Sudan Finding Common Ground, Middle East Research and Information Project (MERIP), Sep. - Oct., 1991, p. 6.

El Beşir döneminde halkın da desteğiyle Güney'deki ayrılıkçılar önemli kayıplar vermişler ve daha önce ele geçirmiş oldukları bir çok bölgeden çekilmek zorunda kalmışlardır. Ancak bütün Batılı güçler tarafından hatta başta Suudi Arabistan olmak üzere Sudan yönetiminin politikasını benimsemeyen bazı Arap ülkeleri tarafından desteklendiklerinden tamamen yok edilmeleri de mümkün olamamıştır.

Süreç içerisinde Sudan'da yönetsel açıdan El Beşir ile Turabi arasında görüş ayrılığı yaşanmıştır. Radikal İslam vizyonunu geniş alanlara yaymak ve Sudan dışında etki yapmak amacıyla olan Turabi görevinden ayrılmış yerine Sudan özelinde entegrasyona önem veren Ali Osman Taha getirilmiştir. 1995-98 yılları arasında Dışişleri Bakanlığı yapmış olan Ali Osman Taha uzlaşmacı bir kişiliğe sahiptir. Sudan ile Güney Sudan arasında Kapsamlı Barış Anlaşması yapılma sürecinde çaba göstermiştir.

2000'lerin başında her iki taraf için müzakere sürecinin başlatılması istenmiştir. Buna yönelik 20 Temmuz 2002'de Machakos Protokolü¹³ imzalanmıştır. Machakos Protokolü'yle çatışmaların sona ereceği ve zenginlikler eşit olarak paylaşılacağı kabul edilmiştir. Bu protokole altının çizilmesi gereken bir nokta ise; Güney Sudan halkının kendi kaderini tayin hakkı konusunda uzlaşıldığıdır. Netice olarak 2005'te Kapsamlı Barış Anlaşması'yla Güney Sudan'a özerklik tanındığı görülmüş ve 2011'de bağımsızlık referandumu yapılması kabul edilmiş ve bağımsız Güney Sudan Devleti ortaya çıkmıştır.

Batılı perspektif, Sudan'ın İslami bir yönetim biçimini benimsemesi, ekonomik alanda bağımsızlığı esas alan politika izlemesi ve ülkede şeriat kanunlarını uygulama kararı alması yüzünden bunun sağlanamaması için ülkenin çatışmalarla meşgul olması istemektedir. Ayrıca Sudan halkının büyük bir çoğunluğu mevcut yönetime destek vermesi bu süreci zorlamaktadır. Güney Sudan'daki muhatap herhangi bir kabile değil, dış güçlerin verdiği desteklerle ayakta duran gerilla örgütleridir. Bu örgütlerin bir kısmının savaşı bırakmaya razı edilmesi diğerlerinin zayıflamasına ve çatışmacı yaklaşımın terk edilmesine yardımcı olacaktır.

Tarihsel bir çerçeveden bakıldığında Kuzey ve Güney Sudan arasındaki sorunun temelini, ülkenin güneyinde yaşayan ve % 25'i doğa dinlerine mensup Animistlerden, % 5 kadarı da Hıristiyanlardan oluşan azınlıkların bağımsızlık, ülkenin diğer bölgelerindeki muhalif güçlerin ise, rejim değişikliği talepleriyle, İslamcı bir politika izleyen merkezi hükümete karşı

¹³http://www1.chr.up.ac.za/chr_old/indigenous/documents/Sudan/Legislation/Machakos%20Protocol%202002.pdf

yürüttükleri siyasi ve askeri mücadele oluşturmaktadır. Araplar ve Araplaştırılmışların etkin oldukları yer Hartum yani merkezi hükümet, güneyde ise kendini Afrikalı olarak tanımlayanlar bulunmaktadır.¹⁴

Kuzey ve Güney Sudan arasında sorunun ortaya çıkışında etnik farklılıklar büyük önem taşımaktadır. Bugün Sudan'da 115 değişik dili konuşan 597 farklı halk yaşamaktadır. Dış faktörler; Etiyopya, Eritre, Uganda, İsrail ve ABD genel olarak muhalifleri desteklerken, İran ve Libya merkezi hükümetin yanında yer almışlardır. Mısır ve Suudi Arabistan gibi devletler ise, ılımlı politikaları önemseyici bir anlayış benimsemişlerdir. ABD açısından Sudan'ı önemli kılan bir etken de yeni bulunan rezervlerin varlığıyla birlikte petrol bakımından ülkenin gelişme göstermesidir. Bölge dengeleri açısından ABD karşısında Çin'in de önemi yadsınamaz bir gerçektir.¹⁵

Nihai anlamda Sudan'daki sorunların ortaya çıkışında dış güçlerin etkisi de görmezden gelinmemelidir. Güney Sudan'da böl ve yönet politikası çerçevesinde sömürge politikası izleyen İngiltere'nin güneyin kuzeyle olan ticari bağlarını zayıflatmak istemesi bu etkiye örnek gösterilebilir. Hatta İngiltere güneyde eğitim dili olarak İngilizceyi yerleştirmek istemiştir. Bunun yanında Kuzey Sudan'ın Mısır'la birleşmesini engellemek için 1947'den sonra güney ve kuzey arasındaki entegrasyonun sağlanabilmesine yönelik adımlar atılmıştır.¹⁶ Yani Mısır karşısında entegre bir Sudan istenirken, kendi içerisinde bölünmüş bir Sudan hedeflenmiştir. Ayrıca Sudan'daki güç ve servetin dengesiz dağılımı bu bölünmüşlüğü arttırmıştır. Tarihsel süreç içerisinde ülke nüfusunun % 5,4'ünü oluşturan 3 kabile tarafından Sudan'ın yönetildiği iddiası üzerinde durulması gereken bir noktadır.¹⁷

2.1.Darfur Sorunu

Sudan'ın bir diğer önemli sorunu ise Darfur Sorunu'dur. Darfur şimdiki Sudan'ın batı tarafındaki bölgede uzun yıllardan beri yaşayan Arap olmayan Afrika kökenli Furların yaşadıkları yer anlamında Arapçada "Fur Vatani" olarak bilinen bölgeyi tanımlamakta

¹⁴ Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), Dünya Çatışmaları Çatışma Bölgeleri ve Konuları, Cilt 1, Nobel Yayın Dağıtım, 2010, ss. 3-4.

¹⁵ Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), a.g.e., s. 5.

¹⁶ Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), a.g.e., s. 6.

¹⁷ The Black Book

kullanılmaktadır. 1600 yılından 1916 yılına kadar Darfur ayrı bir sultanlık niteliğiyle hüküm sürmüş otonom devlet olarak tanımlanmaktadır.¹⁸

Darfur nüfusu Arap olmayan Afrika kökenli ağırlıklı olarak Müslümanlardan oluşmaktadır. Darfur'daki sorunu Araplar ile Afrikalılar arasında etnik farklılık vurgusu meydana getirmektedir.¹⁹ 1916 yılında İngilizlerin dayatmasıyla Sudan'a eklemlenen Darfur, Mısır kadar köklü bir tarihe ve geçmişe sahip olan ve sömürge öncesi tarihi olan bir devlet olarak nitelendirilmektedir. Hatta Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa, altın ve savaşta asker olarak kullanacak köle elde etmek için Sudan'a girerek buranın kuzey bölümünü işgal ettikten sonra, Darfur'u da işgal etmek istemiş, fakat Nil boyunca kendisine karşı ciddi direnç gösterildiği için Darfur'u işgal edememiştir.²⁰

Darfur; Kuzey, Güney, Doğu, Batı ve Orta olmak üzere beş eyalete ayrılmaktadır.²¹ Bu ayırım Darfur'daki sorunu aidiyet sorunu haline getirmekte ve çözümü imkansızlaştırmaktadır. Nitekim bölünme rasyonel bir fayda sağladığı sürece kabul edilebilir ancak çatışmaları arttırıyorsa, hem Darfur hem de Sudan açısından negatif etkiler yaratmaktadır.

Darfur Sorunu'nun çözümüne yönelik 2006'da imzalanan Darfur Barış Anlaşmasına göre;

a. *“İsyancı grupların önereceği 3 aday arasından Sudan Devlet Başkanı tarafından hükümetin dördüncü en yüksek dereceli pozisyonu olan “başkan üst düzey yardımcısı” seçilecek ve siyasi güç ve yetkiye sahip olacaktır.*

b. *Geçici Darfur bölgesel yönetimi kurulacaktır. Bu yönetim Darfur barış anlaşmasının uygulanmasından sorumlu olacaktır.*

c. *Temmuz 2010'da Batı, Güney ve Doğu Darfur'un tek bir idari birim olarak birleşip birleşmemesi için halk oylaması yapılacaktır.*

d. *Sudan hükümeti Ekim 2006'ya kadar Cancavid milislerini silahsızlandıracaktır. Buna paralel SKO/H ve AEH mensupları da silahsızlandırılacak ve gerekli nitelikte olanlar Sudan silahlı kuvvetlerine katılacaktır.”²²*

¹⁸ Alex De Waal, Who Are The Darfurians? Arab and African Identities, Violence and External Engagement, African Affairs, 104/415, 2005, pp. 181-2.

¹⁹ Mehmet Dalar, Darfur Sorunu: Sorunun Kökenleri, Çatışma ve Uluslararası Hukuku, Dünya Çatışmaları Çatışma Bölgeleri ve Konuları, Cilt 2, Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Ekim 2010, s. 267.

²⁰ R.S. O'Fahey, Does Darfur Have a Future in the Sudan?, The Fletcher Forum Of World Affairs, Vol. 30, No. 1, pp. 27-8.

²¹ Ufuk Tepebaş, a.g.e., s. 297.

²² Ersin Özmen, Sudan'ın Darfur Bölgesi Sorunu, Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Dergisi, 2008, s. 200.

Netice itibariyle Darfur Anlaşması çatışmaların önüne geçememiş, anlaşma ilkeleri her iki taraf açısından da bağlayıcı olamamıştır. Özellikle Darfur Kuzey Afrika'nın Arap kökenli insanları ile daha siyah derili Afrikalıların kaynaşma ve ayrışma hatlarının olduğu yerlerden biridir. Bu sebeple Darfur, Sudan'ın mikrokozmu gibi, farklı insanların bir arada yaşayabildikleri bir yerdir.²³ Ancak Sudan'ın genelinde olan sorun Darfur'a da sirayet etmiştir. Sudan'daki Afrikalı ve Arap ayrışmazlığı konusu öne çıkmakta ve tartışma yaratmaktadır. Sorunun kimlik ve aidiyet temelli olması çözümü zor kılmaktadır. Ayrıca Darfur'da silahların çatışmacı güçlere Çin ve Rusya tarafından satılması, sorunun dış güçler ekseninde de geliştiğini göstermektedir.²⁴ Çözüm için tüm tarafların dış güçlerin etkisi altında kalmadan bir arada yaşayabilme isteğini göstermeleri ve kimlik temelli siyaseti geride bırakıp uzlaşmacı bir yaklaşım sergilemeleri gerekmektedir. Nitekim Darfur Sorunu halen mevcudiyetini korumaktadır.

2.2.Petrol Sorunu

Güney Sudan ve Sudan Cumhuriyeti arasında çatışmalar temel olarak ortak sınırlar, ekonomik ve insani gelişimi konularından sürmektedir.²⁵ Sudan'ın ekonomik olarak değişimi petrol, şehirleşme ve tarıma dayanmakta ve bu durum gelecekte her iki devletin de varlıklarını sürdürebilmeleri için oldukça önemli bir anlam ihtiva etmektedir.²⁶

Petrol, Sudan siyasasında çatışma alanı yaratan en büyük role sahiptir. Bu durum Batılı devletlerin Sudan'a karşı olan yaklaşımını da belirleyici kılmaktadır. Öncelikle 1974'te Amerikalı petrol şirketi Chevron tarafından Sudan'da petrol keşiflerinin başlatıldığı görülmektedir. Petrolün keşfi kuzey için zayıf devlet ekonomisinin iyileştirilmesi, güney açısından ise bulunduğu coğrafyadaki kaynakların farkına varması anlamını taşımaktadır. Özellikle petrolün keşfiyle sınırlar oldukça önemsenmiş ve bu bağlamda sorunlar baş göstermiştir.

²³ Darfur: the Quest for Peace, Justice and Reconciliation, Report of the African Union High-Level Panel on Darfur (AUPD), 29 October 2009.

²⁴ Amnesty International Sudan: No End to Violence in Darfur, Amnesty International Publications, 2012, s. 7.

²⁵ John Mukum Mbaku and Jessica Elaine Smith, South Sudan's First Anniversary: Progress, Challenges and Prospects, Africa Growth Initiative, Brookings Institute, June 2012, p. 1.

²⁶ Damien Helly (Ed.), Post 2011 Scenarios in Sudan: What Role for EU?, ISS Report, November 2009, No. 6, European Union Institute for Security Studies, p. 37.

Sudan ve Güney Sudan petrolerin çıkarımı konusunda teknik gelişme sağlamak zorundadırlar. Nitekim Güney Sudan petroleri Sudan üzerinden geçirmektedir.²⁷ Bununla paralel olarak petrol satışında şeffaflığı sağlamaları iki ülke arasında güveni sağlayacak ve bu durum işbirliğini ileri seviyeye taşıyabilecektir. Sudan'ın petrol pazarında % 90'a yakın bir oranda Malezya, Çin ve Hindistan yer almaktadır. Buna nazaran Batılı şirketler Sudan'daki insan hakları ihlalleri dolayısıyla Sudan petrol pazarından çekilmişlerdir.²⁸ Ancak Rusya ve Çin Sudan'ı Afrika ve Ortadoğu ölçeğinde jeostratejik açıdan önemli bir konumda görmektedirler.²⁹

2011'de yapılan referandumla ayrılan Güney Sudan ile Sudan arasındaki en önemli sorunun petrol alanlarının sınırlaması olduğunu belirtmek gerekir. Petrol üretiminin % 75'i Güney Sudan'da üretilmesine rağmen, petrol endüstrisi, petrol boru hatları, rafineriler ve ihracat altyapıları Sudan'da yer almaktadır. Güney Sudan'ın toplam gelirlerinin % 98'ini oluşturmaktadır. Sudan hükümetinin gelirlerinin yarısını ve ihracat gelirlerinin % 90'nını petrol oluşturmaktadır.³⁰ Sudan ve Güney Sudan arasında zenginliklerin (petrol, ticaret, nil suyu) paylaşımı için adil bir ortam yaratılmalıdır. Netice olarak Sudan, petrol kaynakları bakımından Güney Sudan'a bağımlıyken; Güney Sudan petrolün taşınması konusunda Sudan'a bağımlıdır. Nitekim petrol konusunda Sudan'a bağımlılığı önlemek için; 24 Ocak 2012'de Güney Sudan Kenya ile Petrol Hattı Anlaşması imzalandı. Buna karşın Sudan Çad petrolünü taşımayı amaçlamakta ve bu yönde girişimde bulunmaktadır.³¹ Nihayetinde bu karşılıklı bağımlılık çatışmacı siyaset anlayışının önüne geçebilmelidir. Ayrıca her iki devlet arasında ticareti kolaylaştırmaya yönelik adımların da atılması beklenmektedir.

Avrupa Birliği'nin çıkar alanını oluşturan Sudan'daki petrol tespit faaliyetleri ilk defa 1959 yılında İtalyan Agip şirketi tarafından Kızıldeniz'de başlatılmıştır. Shell şirketinin % 25 hissedar olduğu Chevron Şirketi ilk petrolü 1978'de Yukarı Batı Nil Vilayetinin (Western Upper Nile) Muglad Havzasında buldu. 1981'de Chevron ikinci petrol tespitini (daha küçük bir havzada) Melut Havzasındaki Adar Yale'de (Beyaz Nil'in doğu kıyısında Dinkaların çoğunlukta olduğu bir bölge) yaptı. Chevron üçüncü ve daha büyük bir tespiti ise Heglig'de (Batı Yukarı Nil'de Unity havzasının 70 km kuzeyinde) yaptı. Bu tarihten sonraki 20 yılda

²⁷ John Mukum Mbaku and Jessica Elaine Smith, Ibid, p. 8.

²⁸ Damien Helly (Ed.), p. 44.

²⁹ Damien Helly (Ed.), p. 7.

³⁰ Mehmet Dalar, Çatışmaların Odağındaki Sudan (Kuzey Sudan) Cumhuriyeti, Uluslararası Orta Doğu Barış Araştırmaları Merkezi, IMPR, Şubat 2013, ss. 10-1.

³¹ Ufuk Tepebaş, a.g.e., s. 284.

burası (Yukarı Batı Nil havzası) Sudan petrol aramalarının asıl ilgi alanı oldu.³² Sudan'ın en büyük petrol havzası şu anda Yukarı Batı Nil (Western Upper Nile) bölgesindeki Unity ve Heglig petrol sahalarıdır. Heglig bölgesi üzerinde devam eden aidiyet tartışmaları Abyei bölgesine de sirayet etmiştir. Abyei, zengin otlak alanlara, su kaynaklarına ve petrol sahasına sahiptir. Özellikle Abyei petrol yatakları konusunda en kaliteli petrollere sahiptir. Dolayısıyla Abyei üzerinde her iki tarafında emelleri bulunmaktadır. Netice olarak dini ve kültürel faktörlerin etkili olduğu Abyei'yi Kuzey ve Güney olarak bölmek de amaçlanmaktadır.³³

3.Batı'nın Afrika ve Sudan'a Yaklaşımı

Tarihsel süreç içerisinde Batılı güçler kendi çıkarları doğrultusunda Sudan'daki iç dinamikleri kullanmışlardır. 1956'da Sudan'ın bağımsızlığını kazanana dek fiili anlamda süren müdahale bağımsızlık sonrasında ülke içi dinamikler üzerinden etkili olmaya çalışmıştır. Güç dengesi çerçevesinde Sudan ve Güney Sudan arasında gelişen durum her iki çatışma odağını karşı karşıya getirmiştir. İç çatışmalar ülkeyi her anlamda olumsuz etkilerken, 1989 sonrası El Beşir döneminde ülke içerisindeki politik erkler arasındaki çatışmalar yasal zeminde karşılık bulmaya başlamıştır. El Beşir hükümetinin katı tavrından dolayı Batı diyalog kurmayı istememiş, daha uzak bir görüntü sergilemiştir.

Table 1: Top 12 Donors in South Sudan (2010) (US\$)

Donor Country	Total Funding	Total Expenditures	% Funding to Pooled Funds	% Committed Funds Spent
1 USA (inc. OFDA)	410,387,132	320,410,980	0%	78%
2 European Union (inc. ECHO)	118,910,898	100,952,701	19%	85%
3 Netherlands	101,937,552	67,019,952	68%	66%
4 UK	102,519,606	81,136,664	76%	79%
5 Norway	100,614,484	73,376,945	45%	73%
6 Canada	57,400,040	38,926,748	37%	68%
7 Denmark	50,252,585	30,005,750	10%	60%
8 Japan	37,082,761	19,077,074	0%	51%
9 Sweden	34,945,696	27,626,658	60%	79%
10 Global Fund	28,030,537	23,411,251	0%	84%
11 Spain	20,851,879	16,957,942	65%	81%
12 Germany	20,127,454	9,074,037	18%	45%
# Other Donors	196,688,471	152,322,310		
Total:	1,279,749,094	960,299,010		

Source: GoSS Ministry of Finance and Economic Planning, 2010

³² Ersin Özmen, a.g.m., ss. 191-2.

³³ Getachew Zeru Gebrekidan, Sudan vs. South Sudan: The Conflict over Abyei, Africa Peace & Conflict Journal, 6:2 (2013) p. 99.

Yukarıdaki tabloda Güney Sudan'a fon oluşturularak maddi yardımda bulunan ülkeler ve yardımda bulunduğu miktar yer almaktadır. Bağış yapan ülkelerin birincisi ABD olurken, birlik olarak yapılan yardımlarda AB ikinci sırada yer almaktadır. Üçüncü ve dördüncü sırayı paylaşan Hollanda ve İngiltere'nin de kayda değer miktarda bir yardım yaptıkları görülmektedir. Bu yardımlarla Güney Sudan'ın Kuzey Sudan'dan ayrıldıktan sonra ayrı bir devlet olarak mevcudiyetini koruması amaçlanmaktadır.

Güney Sudan'ın başkenti Cuba'da 15 Aralık 2013'te ortaya çıkan çatışmalar ülkedeki istikrarı olumsuz bir biçimde etkilemektedir. Güney Sudan'daki temel insani ihtiyaçlar; besin, temiz su, sağlık, hijyen ve güvenlik olarak öne çıkmaktadır. Devam eden çatışmalar ülke genelindeki kıtlığı arttıracaktır. Özellikle bu süreçte sivillerin korunması oldukça önemlidir. Nitekim can güvenliği sebebiyle 230.000 kişi komşu ülkelere sığınmak zorunda kalmıştır.

Sudan'daki 15 yabancı petrol firmasının büyük çoğunluğu Çinli, Malezyalı ve Hindistanlıdır. Bunlar ülkedeki petrol pazarının % 95'ine hakimken, % 5'lik kısmı Sudan ulusal petrol şirketi tarafından elde tutulmaktadır.³⁴ Amerika cephesinden bakıldığında ise resmi istatistiklere göre ABD'nin senelik petrol ithalatının % 15.3'ü Afrika'dan gerçekleşmektedir. Günde 1.5 milyon varil ham petrol üretimi ile ABD'nin Batı Afrika sahillerinden gelen petrol miktarı hemen hemen Suudi Arabistan'dan ithal edilen petrol miktarına eşit ve hatta daha fazladır. Başta Nijerya olmak üzere Batı Afrika ülkeleri (Ekvator Ginesi, Kongo Cumhuriyeti, Gabon ve Angola) bu dilimde yer almakta ve özel bir öneme sahiptirler.³⁵ Tüm bu dinamikler içerisinde ABD'nin Güney Sudan'a yaklaşımı; "havuç ve sopa diplomasisi" kapsamında açıklanabilir.³⁶ Nitekim ABD'nin sadece Güney Sudan'la diyalog kurabilmesi bu durumda etkindir. Çünkü "havuç ve sopa diplomasisi" karşısında bir düşmanın varlığı politikayı başarılı kılabilir.

Sudan ve Güney Sudan arasında yapılacak olan kapsamlı barış anlaşmasının AB tarafından da desteklenmesi gerekmektedir. AB'nin Sudan'a askeri müdahale gerektiğinde bunu yapmaya yönelik kanalları devreye sokması yönünde tutum içerisine girmesi çatışmaları daha fazla arttıracaktır.³⁷ Bununla birlikte 30 Mart 2014 AB - Afrika Zirvesi'ne Sudan'ın davet edilmeyişi Sudan yönetimi tarafından sert bir dille eleştirilmiştir. Hatta bu tavır Sudan Dışişleri Bakanlığı tarafından ileri götürülerek AB'nin Afrika'yı bölmek istediği yönünde

³⁴ Damien Helly (Ed.), p. 44.

³⁵ Ersin Özmen, a.g.m., s. 207.

³⁶ Scott Lewis, Rejuvenating or Restraining Civil War, Bonn International Center for Conversion, Paper 37, p. 27.

³⁷ Damien Helly (Ed.), p. 56.

yorumlarına neden olmuştur. AB'nin El Beşir hükümetiyle diyalog kuramayışı Sudan'daki durumu sadece kendi tarafından değerlendirmesini ortaya çıkarmıştır.

Güney Sudan Halk Kurtuluş Ordusu, tarihsel süreç içerisinde SSCB ve Küba'dan maddi destek almıştır. Bunun yanı sıra Libya ve Mısır Sudan'ı zayıflatmak için G. Sudan'a destek olmuştur. Hatta Sudan cephesinde El Beşir'in danışmanı Ali Nafi'nin verdiği röportajda Sudan ve Güney Sudan sorunları bağlamında değerlendirilebilecek olan Darfur'da İsrail'in Darfurlu mültecileri eğitmek amacıyla buraya askeri eğitmenler gönderdiği kaydedilmektedir.³⁸

³⁸ Eric Reeves, Mr. Nafie goes to Washington, Sudan Tribune, 2 May 2013.

4. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak hem Sudan (Kuzey) hem de Güney Sudan hükümetleri kendi iç dinamiklerini doğru ve etkili bir şekilde kullanarak genel anlamda Sudan'ı ileriye taşıyıcı bir yaklaşım içerisinde olmalıdırlar. Nitekim iki ülke arasındaki teknik gelişimin sağlanması ve şeffaflığın geliştirilebilmesi için karşılıklı çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bu çalışmaların gerçekleştirilmesi noktasında iki ülke arasındaki müzakereleri sağlayıcı aktörlere de ihtiyaç olacaktır. Bu bakımdan Avrupa Birliği değerleri itibariyle iki ülke arasında önemli bir rol oynayabilir. Ancak AB'nin doğrudan kendi "çıkarıcı" ajandasını terk ettiği sürece bu mümkün olabilecektir. Bununla birlikte jeostratejik konumu itibariyle Sudan; Kuzey Afrika ve Sahra altı Afrika arasında bir köprü görevi görmekte ve Afrika kıtasının mikrokozmu görüntüsü çizmektedir. Rusya ve Çin, Sudan'ın bu önemine binaen hareket etmekteyken, Sudan'daki politik erklerine yadsımamaktadırlar. Aynı şekilde AB'nin de Sudan'a yönelik politikası ayrıştırıcı değil, bütünleştirici olmalıdır.

Bugün geline noktada 30 Afrika ülkesinde ulusal güç, ideoloji, otonomi, toprak, doğal kaynaklar ve diğer nedenlerden kaynaklı 64 çatışma yaşandı.³⁹ Dolayısıyla bu konular Sudan özelinde de çatışma/uyuşmazlık alanları yaratmaktadır. Nitekim her iki ülke açısından yozlaşma ve rantla başatma, milli gelişim planı ve bütçeyi sağlamaya yönelik ilkeleri yerine getirme, toplumsal katılım konusunda ısrarcılık, her ne kadar düşman da olsalar her iki kesim arasında makro ekonomik politikaların izlenmesi, siyasi süreçler için uygun kurumlar inşa edebilmek, ticareti kolaylaştırmak için barışçıl bir ortam yaratabilmek oldukça elzemdir.

Bağımsızlık sürecini yeni kurmuş olan Güney Sudan için sivil toplum gruplarının etkin olduğu bir ortam yaratabilmek, tüm kesimlerin görüşlerinin siyasal ortamda karşılık bulabilmesini sağlayacaktır. Özellikle bu minvalde Güney Sudan içerisindeki muhalif grupların politik süreçler kurabilmeleri hedeflenmeli ve silahlı mücadele süreci terk edilmelidir. Nitekim Güney Sudan içerisinde Jonglei bölgesi üzerinde etnik gruplar arasındaki çatışmalar nihayete erdirilmeli ve taraflar makul bir anlaşma zeminine varabilmelidirler. Bununla birlikte Güney Sudan'da 75 kadar emekli ve aktif kıdemli devlet memurlarının kamu fonlarından kaçırdıkları 4 milyar dolara yönelik yolsuzluk tartışması sorumluların cezalandırılmasını gerektirerek önem kazanmıştır.⁴⁰

³⁹ Simon Ellerbrock (ed), Conflict Barometer 2012: Disputes, Non-violent Crisses, Violent Crisses, Limited Wars, Wars, Heidelberg Institute for International Conflict Research, Department of Political Science, University of Heidelberg, No: 21, Germany, 27 February 2013, pp. 31-3; 101-102; 120-1.

⁴⁰ Ufuk Tepebaş, a.g.e., s. 274.

2010'un sonunda başlayan Arap Hareketlenmeleri süresince Sudan özelinde El Beşir'in yönetimde kalabilmesi ekonomik ve sosyal durumun iyi bir şekilde yönetilmesiyle mümkün olabilmıştır. Bağımsızlığını kazanma sürecindeki Güney Sudan ise, Arap dünyasını etkisi altına alan gelişmelerden etkilenmemiştir. Ancak Güney Sudan yeni bir devlet olarak kurumsallaştırmasını gerçekleştirebilmek için demokrasi ve adalet gelişimi noktasındaki kararlılığını sürdürmelidir.

Netice itibarıyla Sudan ve Güney Sudan; etnik, dini ve dil anlamında bir "melting pot"u teşkil etmektedirler. Dolayısıyla her iki ülke için de tarihin onlara yüklediği sorumluluk öne çıkmakta ve bu durum onları "Batılı" devletlerin etkisinde uzak ortak bir gelecek tasavvuru içerisinde düşünmeye itmeli. Her ne kadar iki ayrı devletten bahsediyor olursa da, karşılıklı sorunların çözümleri için iki devlet birbirine muhtaç durumdadır. Ayrıca bölgesel bir politik istikrar ortamının var olmasıyla, bu durumun ekonomik anlamda ve halkların hayat standartlarında da pozitif etkiler yaratacağı aşikar. Çatışmaların sürdürülmesi hiçbir tarafa fayda getirmeyecek ve kalıcı çözüme varılamayacaktır.

Kaynakça

Alex De Waal, Who Are The Darfurians? Arab and African Identities, Violence and External Engagement, African Affairs, 104/415, 2005.

Amnesty International Sudan: No End to Violence in Darfur, Amnesty International Publications, 2012.

Damien Helly (Ed.), Post 2011 Scenarios in Sudan: What Role for EU?, ISS Report, November 2009, No. 6, European Union Institute for Security Studies.

Darfur: the Quest for Peace, Justice and Reconciliation, Report of the African Union High-Level Panel on Darfur (AUPD), 29 October 2009.

E. Sare Aydın Yılmaz, AB'nin Güvenlik Politikası ve Karadeniz Bölgesi ile İlişkileri, Karadeniz Araştırmaları, Güz 2013, Sayı 39.

Eric Reeves, Mr. Nafie goes to Washington, Sudan Tribune, 2 May 2013.

Ersin Özmen, Sudan'ın Darfur Bölgesi Sorunu, Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Dergisi, 2008.

Getachew Zeru Gebrekidan, Sudan vs. South Sudan: The Conflict over Abyei, Africa Peace & Conflict Journal, 6:2 (2013).

http://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SD_720312_Addis%20Ababa%20Agreement%20on%20the%20Problem%20of%20South%20Sudan.pdf

http://www1.chr.up.ac.za/chr_old/indigenous/documents/Sudan/Legislation/Machakos%20Protocol%202002.pdf

John Mukum Mbaku and Jessica Elaine Smith, South Sudan's First Anniversary: Progress, Challenges and Prospects, Africa Growth Initiative, Brookings Institute, June 2012.

Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), Dünya Çatışmaları Çatışma Bölgeleri ve Konuları, Cilt 1, Nobel Yayın Dağıtım, 2010.

Martha Wenger, Sudan: Politics and Society, Middle East Report, No: 172, Sudan Finding Common Ground, Middle East Research and Information Project (MERIP), Sep. - Oct., 1991.

Mehmet Dalar, atışmaların Odağındaki Sudan (Kuzey Sudan) Cumhuriyeti, Uluslararası Orta Doğu Barış Araştırmaları Merkezi, IMPR, şubat 2013.

Mehmet Dalar, Darfur Sorunu: Sorunun Kökenleri, atışma ve Uluslararası Hukuku, Dünya atışmaları atışma Bölgeleri ve Konuları, Cilt 2, Kemal İnat, Burhanettin Duran ve Muhittin Ataman (Ed.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Ekim 2010.

R.S. O'Fahey, Does Darfur Have a Future in the Sudan?, The Fletcher Forum Of World Affairs, Vol. 30, No. 1.

Robert O. Keohane (Ed.), Neorealism and Its Critics, Columbia University Press, 1986.

Scott Lewis, Rejuvenating or Restraining Civil War, Bonn International Center for Conversion, Paper 37.

Simon Ellerbrock (ed), Conflict Barometer 2012: Disputes, Non-violent Crisses, Violent Crisses, Limited Wars, Wars, Heidelberg Institute for International Conflict Research, Department of Political Science, University of Heidelberg, No: 21, Germany, 27 February 2013.

The Black Book.

Ufuk Tepebaş, Büyük Gçler ve Afrika: 21. Yzyılda ok Boyutlu Afrika Rekabeti, TASAM Yayınları, 2010.

Ufuk Tepebaş, Dönüşüm Sürecindeki Sahra Altı Afrika, TASAM Yayınları, Ekim 2013, İstanbul.

William Mark Habeeb, Civil Wars in Africa, Mason West Publishers, 2007.

AFRİKA ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Tarihçe

Afrika Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Afrika ile ilgili konularda kamuoyunun ve dış politika çevrelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla 04/04/2011 tarihinde Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı bir birim olarak kurulmuştur.

Merkezin Amacı

Afrika kıtasındaki siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmeleri takip ederek, Türkiye'nin bu kıta ülkeleriyle ikili ve çok taraflı ilişkilerine ve bu ilişkilerin tarihi, kültürel, siyasi, ekonomik, sosyolojik ve jeopolitik yapısına yönelik bilimsel araştırmalar yoluyla özellikle araştırma ve uygulama projeleri planlamak ve yürütmek, bu kıtada faaliyet gösteren kamu ve özel kuruluşlara danışmanlık desteği ve gerekli uzmanların yetiştirilmesini sağlamaktır.

Merkezin Çalışmaları

Afrika-Türkiye ilişkilerinin, tarihten gelen bağlarla birlikte gelişmesine katkıda bulunmayı sürekli kılabilmek için önümüzdeki yıllarda gerçekleştirmeyi hedef aldığı faaliyetler arasında öncelikli olarak Afrika konusunda bir uzmanlık kütüphanesi oluşturmak, alanla ilgili bir akademik bir dergi çıkarmak, ulusal ve uluslararası sempozyumlara ev sahipliği yapmak, Afrika haber bültenleri yayımlamak, ulusal ve uluslararası Afrika Merkezleriyle karşılıklı işbirlikleri geliştirmek, Afrika Büyükelçilikleri ile birlikte ortak kültürel etkinliklerde bulunmak, Afrika günleri düzenleyerek Afrika etkinlikleri oluşturmak ve Türkiye'de Afrika üzerine çalışan uzmanlar yetiştirmektir. Bulunduğu coğrafi konum Kırklareli'nden hareketle Trakya Bölgesi'nde ve Türkiye'de uluslararası standartlardaki bilimsel araştırma geleneğini devam ettirerek ulusal ve uluslararası konularda siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal ve hukuki nitelikli bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmayı, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte ortak çalışmalar kapsamında bilgi birikiminin oluşturulması ve paylaşılmasını sağlamayı gaye edinen bir çalışma programı yürütmektir.

E-posta: afrika@kirklareli.edu.tr

Web: <http://acm.kirklareli.edu.tr>



@klu_afrika

